

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 40—
za en mesec .. " 3.50
za Nemčijo ocelotno .. 45—
za ostalo inozemstvo .. 50—

V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 36—
za en mesec .. " 3—
v upravi prejemajo mesečno .. 2.50

Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 8—
za Nemčijo ocelotno .. 10—
za ostalo inozemstvo .. 13—

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
na enkrat .. po 50 v
na dva in večkrat .. " 45
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:
Enostolpna pettivrsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenredno delo in pralnike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vzni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-bereg. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Po avdijencah.

Ljubljana, dne 27. junija 1918.

Včeraj ob 7. uri zvečer so se vrnil poslanci dr. Korčič, Stanek in Tusar iz Eckerstana, kjer so bili sprejeti v avdijenci pri cesarju. O poteku avdijence so poročali svojim klubovim tovarišem. Komunikacije ni bil izdan, ampak varuje se najstrožja tajnost. Isti dan so bili sprejeti v avdijenci za klub nemških socialnih demokratov dr. Renner in Seitz, za Ukrajince dr. Petrušjevič, za Italijane dr. Faidutti in za Rumune dr. Isopescu-Grecul. S tem so avdijence zaključene.

Položaj je še vedno zamotan in nejasen. Vendar se presoja optimistično. V parlamentarnih krogih sodijo, da bo parlament brezdvomno sklican, in sicer kakor poroča »Fremdenblatt« že 9. julija na kratko zasedanje. Vendar se zdi, da rok za sklicanje danes še ni določen. Iz krogov nemških parlamentarcev prihaja vest, da bo dr. Seidlerju zopet poverjena sestava novega kabineta. In sicer bodo zamenjani vsi oni ministri, ki so ostro nastopili proti absolutističnemu režimu. Toda te kombinacije so le pobožna želja nemških radikalcev, ker bi dr. Seidlerja na vsak način radi držali, ker pomeni Seidler kot ministrski predsednik najboljšo garancijo za nemški režim. Nasprotno, gotovo je, da je računati z Seidlerjevim padcem. Posebno, ko Poljaki odločno vstrajajo na tem, da bodo vsaki Seidlerjevi vladi odklonili državne potrebnosti.

Grof Silva Tarouca nadaljuje pogajanja s strankami. Kakor poroča glasilo grofa Silve Tarouca »Die Neue Zeit«, pogajanja za sklicanje in delomožnost parlamenta zelo ugodno napredujejo. Vlada sruši socialne demokrate. In iz čeških krogov poročajo, da je obljubil grof Silva Tarouca, ki je zaupnik krone, socialnim demokratom ministrski portfelj ministra za socialno skrbstvo, ako stopijo v vladno večino. Gotovo je tudi to, da so voditelji nemške socialne demokracije manj radikalni kakor pa njihovo časopisje. Toda boje se posledic. Podpiranje vlade po nemških socialnih demokratih bi utegnilo povzročiti v vrstah nemške socialne demokracije javen razkol, mogoče še huji kakor v Nemčiji.

Toda še drugo dejstvo je, ki govori v prilog sklicanja parlamenta in Seidlerjevega padca. V vrstah nemških nacionalcev se je pojavil razdor, podoben onemu, ki je svojočasno razbil nemško-nacionalno zvezo. Nemški radikalci pod Wolfom vodstvom hodijo svoja pota in ti so danes menda edina opora dr. Seidlerja, medtem ko so se vse druge nemške stranke in tudi nemški krščanski socialci že sprijaznili z mislijo, da mora dr. Seidler pasti. Sicer pa je treba konstatirati, da se morajo vse vesti v dunajskem časopisju o krizi presojati previdno, ker so inspirirane od posameznikov, ki hočejo delati le razpoloženje in nikakor niso legitimirani govoriti v imenu svojih strank. Tako povdarja tudi poljsko časopisje, da dunajski listi popolnoma tendenciozno in napačno informirajo javnost o poljskem vprašanju. In to seveda na podlagi izjave od »dobro informirane strani«.

Za konstitucionalno državo, kot hoče biti Avstrija, je popolnoma nerazumljivo, da se Seidler še drži, ko ima vendar veliko večino parlamenta in vse ministre proti sebi. Na Angleškem je že leta 1720. prodrlo načelo, da je vlada odgovorna parlamentu. Ali smo v Avstriji res vedno dvesto let za drugimi?

Sprejemi pri cesarju.

Dunaj, 26. Danes dopoldne je cesar sprejel socialno-demokratske poslance dr. Rennerja in Seitzja in zastopnika dunajskih naprednjakov dr. Ofnerja. Popoldne so prišli k cesarju Stanek in Tusar za Čehe, dr. Korčič za Jugoslovane, dr. Petrušjevič za Ukrajince, dr. Isopescu za Rumune in dr. Faidutti za Italijane. S tem so avdijence zaključene.

Parlament se skliče?

»Fremdenblatt« poroča: Iz najbližjega vira smo zvedeli, da se skliče parlament dne 9. julija.

Poljaki in Seidler.

Dunaj, 26. junija. Danes se je poljedelski minister grof Silva Tarouca pogajal z voditelji Poljskega kolo in jih pozval, naj se pod izključitvijo vseh političnih in narodnih zahtev pridružijo delovni večini, ki naj reši državne potrebnosti. Načelnik Poljskega kola dr. Tertl je izjavil, da so Poljaki vsak čas pripravljeni, ne le da gladko rešijo državne potrebnosti, marveč tudi da stopijo v zvezo s primernimi strankami za sestavo delovne večine. To velja za vsakega ministrskega predsednika izvenrednega dr. pl. Seidlerja, če gar odstop Poljski klub še vedno zahteva. Grof Silva Tarouca je vzel naznanilo na znanje.

Z ozirom na ta pogovor z grofom Silva Tarouco poročajo »Polnische Nachrichten«, da imajo v poljskih vodilnih krogih dobre nade, da se položaj razreši. V parlamentarnih krogih domnevajo, da je grof Silva Tarouca predlagal, naj Poljsko kolo v kratkem zasedanju državnega zbora dovoli državne potrebnosti tudi ministrstvu dr. pl. Seidlerja, ki bi nato po spodobnem roku odstopilo. Na ta način bi bili zadovoljeni Poljaki in Nemci, poslednji zlasti še z ozirom na zagotovila merodajnih mest, da se bo sedanji Seidlerjev kurz brezpogojno in v vsakem slučaju vzdržal. Odločitev utegne pasti že koncem tekočega tedna.

Nemški nacionalci za Seidlerja.

Dunaj, 26. Včeraj zvečer so se oglasili pri ministrskem predsedniku dr. pl. Seidlerju poslanci prof. Waldner, Teufel in baron pl. Pantz ter mu naznanili sklep zveznega odbora nemško-nacionalnih strank. Izjavili so, da so nemške stranke s tem sklepom hotele povedati, da se slejkopre drže osebe ministrskega predsednika in da bi morale iz njegovega odstopa izvajati posledice.

Dunaj, 26. Odbor Zveze nemško-nacionalnih strank se je posvetoval dolgo v noč. Navzoč je bil tudi grof Silva Tarouca. Dunaj, 26. Odbor Zveze nemško-nacionalnih strank je danes sklenil izjavo, da v zmislu svojih včerajšnjih sklepov vsako odgovornost za posledice, ki bi nastale, če bi Seidlerjev kabinet vsled stališča Poljskega kluba padel, odklanjajo. Razen tega so z večino glasov sprejeli resolucijo, v kateri izražajo svoje najgloblje začudenje, da so potom indiskrecije prišla v javnost naznanila o govorih in dogodkih v zadnjem ministrskem svetu. Tudi so ustanovili, da je smatrati kot merodajno le tisto, kar odbor zveze nemško-nacionalnih strank o svojem mnenju in sklepih uradno objavi. Proti tej resoluciji so iz taktičnih razlogov glasovali poslanci Urban, Friessler in Langenhan.

Nemci proti ustavovernim ministrom.

Dunaj, 26. »Polit. Tagebücher« poročajo, da je zvezni načelnik nemško-nacionalnih strank prof. Waldner v včerajšnji seji ostro govoril proti posameznim strokovnim ministrom zaradi njihovega obnašanja nasproti ministrskemu predsedniku, drugič pa zato, ker je dr. Ofner prekršil uradniško molčečnost in so prišle v javnost podrobnosti o poteku nedeljske ministrske konference. Dr. Waldner je rekel, da bi bile na mestu ostre odredbe proti dotičnim ministrom. Njegovemu mnenju so se pridružili tudi ostali govorniki.

Nade nemških nacionalcev. — Nov Seidlerjev kabinet?

Graški listi poročajo, da so v nemško-nacionalnih krogih glede poletnega sklicanja parlamenta zopet boljše upanje. Sklicujejo se na neko izjavo dr. pl. Seidlerja, da parlamenta ne bo stavil na kocko, razen če bi se sešel brez večine za državne potrebnosti. Izprememba v osebi ministrskega predsednika sedaj ni verjetna, ker bi se spričo stališča nemških strank kritični položaj v parlamentu ne omilil. Na vsak način stoji Seidler zopet v ospredju in čimdalje bolj postaja verjetno, da bo cesar njegovo demisijsko odklonil. Kriza se reši po vsej priliki tako, da dobimo četrti kabinet dr. pl. Seidlerja v bistveno drugi sestavi; izstopili bi tisti ministri, proti katerim je zavzel stališče odbor Zveze nemško-

nacionalni hstrank, namreč dr. baron pl. Wieser, grof Silva-Tarouca, dr. Banhaus in Homann.

Ponudbe nemškim socialnim demokratom.

Praški »Večer« poroča, da se je grof Silva Tarouca pogajal tudi z nemškimi socialnimi demokrati in jim za slučaj, da bi vstopili v delovno večino, ponudil ministrstvo za socialno skrbstvo.

Slovanska opozicija o nemškem stališču.

Graški listi poročajo, da so člani slovanske opozicije izrazili svoje začudenje nad včerajšnjimi sklepi Nemcev. Pričakovali so, da bo odnehalo od Seidlerjeve osebe vsaj del nemških poslancev. Odgovornost za nadaljni razvoj pada sedaj na Nemce.

Kriza v Nemčiji.

Ob istem času kakor v Avstriji je nastala tudi v Nemčiji kriza na najvišjem državniškem mestu: državni tajnik Kühlmann se poslavlja. Dne 25. t. m. je Kühlmann govoril v nemškem državnem zboru, v katerem je izrazil misel, ki smo jo včeraj podčrtali v »Slovincu«: Samo orožje ne bo zmoglo. Kljub vsem nemškim zmagam ni opaziti pri nasprotnikih volje do miru. Zato je bil državni tajnik mnenja, da vodi pot do miru le preko pogajanj, ki bi jih bilo v ta namen začeti. To je bila beseda, ki jo je narekoval trezen razum in odkrit pogled v resnične razmere.

Kühlmannov govor, ki smo ga pa v Avstriji dobili le v slabem izvlečku, je nekoliko presenetil našo javnost. Navajeni smo bili doslej hvalisanja o nemškem meču in v državniških govorih tiste slepe »kraftpolitike«, ki misli, da ji ni nič nemogoče. Tem bolj so bili presenečeni nemški konservativci, zastopniki zmagovitosti miru, ki so začeli takoj boj proti državnemu kanclerju. Kancler grof Hertling je moral popravljati, kar je Kühlmann zagrešil. Razlagal je njegove besede sem in tja, a enega ni mogel spraviti iz sveta: Kühlmannove izjave, da samo orožje ne bo zmoglo, ampak da je treba tudi diplomatskega dela, t. j. pogajanj. Državni tajnik sam se je zastoj opravičeval, zamen je dokazoval, da miru z Rusijo ni dosegel »naš dobri meč sam«; desnica je med njegovim govorom žvižgala. Kakor konservativci so se takoj postavili tudi liberalci državnemu tajniku po robu in poslanec Stresemann je izjavil, da je Kühlmannov govor deloval na njegovo stranko naravnost uničevalno. Tudi liberalci si ne morejo misliti državnega tajnika, ki bi bil mnenja, da samo z vojaškimi uspehi miru ni mogoče doseči.

Da nastane zoper moža, ki se v najskromnejši obliki drzne trditi, da meč ni edino sredstvo sporazuma, tak vihar ogorčenja, je kaj značilno za sedanjo nemško politiko. Socialni demokrat Haase je s trpko ironijo priporočal, naj imenujejo za naslednika sedanjega nemškega državnega tajnika enostavno Ludendorffa. Ta svet je logičen. Ako hočejo nemške vojne stranke izključiti diplomate od mirovnega dela, tedaj naj jih pošljejo v pokoj in na njihovo mesto imenujejo generale, ki imajo meč ob boku. Vojna psihoza je pri naših zaveznikih dobila že pošastne oblike. Trezna beseda se jim zdi slabost, opozorilo na realne razmere smatrajo za izdajo »svetih interesov domovine«. Zaman jih je državni tajnik opozarjal, da iz svetovne vojske nastane lahko sedemletna ali tridesetletna vojska. Oni ne slišijo na to uho in državnik, ki jim ne govori o zmagi, izključno o popolni zmagi, naj gre!

Nemški listi prav povdarjajo, da je Kühlmannova kriza notranja nemška zadeva, da se nas neposredno ne tiče. In vendar so vzroki, ki so izzvali krizo v Berlinu, bistveno isti, kakor oni, ki so jo povzročili na Dunaju. V Berlinu vidimo v državnem zboru teroristično kliko, ki zahteva v nasprotju z miru željnimi in potrebnimi nemškim narodom vsako možnost pametne razprave o miru. Če bi ti ljudje, ki sedaj strmoglavljajo Kühlmannu, stopili v nove in na podlagi splošnosti ter ena-

kosti izvedene volitve, bi bila slika prihodnjega nemškega državnega zbora korenito različna od sedanje. Junkerstvo strahuje državo. In podobno je na Dunaju. Velikanska večina parlamenta je zoper sedanjo smer zunanje in notranje politike v naši državi. Kljub temu jo vodi neznačajna klika, ki jo drži in podpira le pomanjkanje ustavnega čuta. V tem je vsa nesreča. To zlo bi bilo treba najprej odpraviti, potem bi njega posledice minile same od sebe.

× × ×

Nemški državni zbor je nadaljeval 26. t. m. razpravo o proračunu kanclerja, državne pisarne in zunanjega urada. Poslanec Hauss (Alzačan) je izjavil, da nalagajo ljudskemu zastopstvu v Alzaciji-Loreni trajno vezi. Razni ukrepi se smejo kritizirati le v zaupnih sejah. Poslanci so se sicer pokorili vsem odredbam, toda armadno višje poveljstvo je pozneje sploh prepovedalo zasedanje deželnega zbora. Trdno zaupamo državnemu kanclerju, da bo skrbel za to, da ne bodo še naprej kršili ustave Alzacije-Lorene. — Glavni tajnik dr. Wallraff je izjavil: Ne leč od glavnih mest Alzacije-Lorene stoji nemška zahodna fronta, alzaško-lorensko ozemlje ali meja se lahko spremeni vsaki dan zopet v prizorišče resnih bojov. Ni še za to prišel čas, da se dopusti o bodoči obliki dežele javno razpravljati, a ker bo sodeloval pri rešitvi tega vprašanja tudi državni zbor, se bodo upoštevale tudi koristi alzaškega prebivalstva; posebno flamsko vprašanje tiče celo vprašanje. Polagoma se pritegne k upravi tudi prebivalstvo Litve. Smoter, ki ga tam zasledujemo, ne namerava posiliti prebivalstva, marveč hočemo zavarovati le tam red in svobodo. — Nato je govoril grof Westarp, ki je izjavil: Nikdar nismo prikrivali, da se moramo boriti proti politiki mirovne resolucije. Vojaški uspehi so spremenili tako položaj, da smo se resolucije oprostili. — Proračun so s tem v drugem branju rešili. Bodoča seja bo zborovala 3. julija; spored: Tretje branje proračuna.

Amsterdam, 26. junija. (K. u.) Reuter objavlja obširne komentarje angleških listov z ozirom na Kühlmannov govor. »Times« piše: Govor ne vsebuje nobenega mesta, nobenega zloga, iz katerega je mogoče izvajati, da se je Nemčija v velikih vprašanjih, za katere se bori svet, le za las oddaljila od svojih tradicionalnih nazorov. Nemčija se v največji meri izjavlja za militarizem, ne da pokaže najmanjše sledi dvoma in kesanja. Vojska se bo gotovo toliko časa nadaljevala, dokler podpira Nemčija politiko, ki jo je razvijal Kühlmann v svojem govoru. Kühlmann je prezel dejstvo, da se Amerika še udeležuje vojske in pravi, da niso podali zavezniki nobenih dejanskih izjav o svojih mirovnih smotrih, toda večino teh smotrov bo našel v Wilsonovih govorih, ki so izraženi tako precizno, da jih Nemčija ne drzne posnemati. Med njimi zavzema odlično mesto zahteva, naj se izprazni celo rusko ozemlje in tako ureditev, ki bi nudila Rusiji neovirano priliko, da s pomočjo svobodnih narodov sama odločuje o svojem razvoju in o njeni politiki. »Daily Express« piše: Zavezniki se ne nameravajo pogajati o miru, ki bi izročil premoči Nemčije vzhodno Evropo. »Daily Chronicle« piše v članku naslovljenem »Mirovna ofenziva«: Kühlmann je opustil povedati, da so zavezniki več kakor enkrat precej obsežno in javno formulirali mirovne pogoje, medtem ko se je omejevala Nemčija na izjavo, da mora ostati njeno ozemlje s kolonijami in ozemlja njenih zaveznikov sedotaknjena.

Iz ogrskega državnega zbora.

Szurmayeve izjave v ogrski poslanski zbornici.

Budimpešta, 26. junija. Honvedni minister Surmay je v današnji zbornični seji izjavil, da je vlada vse ukrenila, da se letošnja žetev do zadnjega zrna pospravi. Moštva letnika 1868. se vrnejo do 15. septembra, letnika 1869. pa do 15. decembra. — Izmed tistih, ki se vračajo iz ujetništva,

dobe tisti, ki so uvrščeni v pohodne kolone, pri skupni armadi nadaljne tri tedne, pri honvedu pa 4 tedne dopusta; tisti pa, ki so že na fronti, dobe o priliki prvega dopusta za 4 oziroma 8 tednov daljši dopust. Samostojni posestniki zemljišč dobe za vsa poljska dela dopust. Iz vseh sanitetnih zavodov pojdejo tisti, katerih zdravstveno stanje do dovoljuje, na trimesečni dopust. Žetvene stotnije se sestavijo tudi letos. Odpust na 42letnega moštva je ta čas, pred redno zamenjavo ujetnikov nemogoč.

Posl. Abraham (Karolyi-vec) je grajal sistematično odpošiljanje ogrskih polkov v prve vrste na fronto in kritikoval zadnje operacije na italijanski fronti.

Minister Szurmay je interpellantova izvajanja odločno zavrnil. Piava je narastla nenadoma vsled silnih naličkov. Vojno vodstvo je bilo pogumno dovolj, da je čete v najnem trenutku umaknilo. Umik se je smotreno izvršil v dveh nočeh, ne da bi bili izgubili le enega moža. To je faktum. Vse drugo je laž. Kar se tiče uspeha, govore številke: mi smo ujeli 50.000 sovražnikov, sovražniki pa samo 8000 naših.

Ministrov odgovor so vzeli na znanje.

Ogrska magnatska zbornica.

Budimpešta, 25. junija. V finančnem odseku magnatske zbornice je danes govoril finančni minister dr. Popovics. Na interpellacijo o mirovni pogodbi z Rumunijo je odgovoril, da se je Rumunija obvezala, da bo svoje državnofinančne dolžnosti izpolnila. Vprašanje o plačilu zamudnih obresti ostane zaenkrat odprto. — O delavskem gibanju je izjavil, da gre na zunaj za izboljšanje plač, v resnici pa za politično vprašanje oblasti. Zdi se, da vplivajo na gibanje tudi zunanje politični momenti. Dasi ravno si vlada prizadeva, da ustvari za delavstvo ugodne plačilne razmere, vendar se na drugi strani zaveda dolžnosti, da skrbi za upostavo in zavarovanje zakonitega reda. Vlada mora imeti pred očmi tudi politični del vprašanja. — Končno se je minister pečal z neugodnimi vestmi, ki se razširjajo glede italijanske fronte. Glasom obvestil, ki jih je dobil z najmerodajnejšega mesta, so te vesti neosnovane. Res je sicer, da smo morali umakniti svoje naprej potisnjene postojanke, to pa le zato, ker je Piava povsodi tako narastla, da naših sprednjih postojank nismo mogli oskrbovati z municijo in živili. Umik se je izvršil v dveh dneh med neprestanim sovražnim bobnenim ognjem. Tekom te akcije nismo žrtvovali niti enega moža. Glede ujetnikov je bilanca zadnje ofenzive taka, da smo mi izgubili le 8000 ujetnikov, ugrabili pa 50.000 mož. — Nato je odsek indelnitno predložil neizpremenjeno spredel. —

Pismo iz Gorice.

Dne 22. junija 1918.

V Gorici se je dosedaj naselilo do 4000 oseb. Naselilo bi se jih gotovo več, a mestni komisariat se brani sprejeti novih stanovalcev, češ, da še za sedanje stanovalce nima dovolj hrane. Mestni komisariat se trudi, kolikor je v njegovi moči, da bi goriški meščani ne umirali gladi. Aproximacija je slaba, a v primeri z aproximacijami v drugih mestih ali na deželi je še najboljša.

Goriški zelenjadni trg je oživel. Okoličani nosijo kaj pridno zelenjavo v mesto. Solata in redkev sta po 60 do 80 vin. kg. Črešnje se pa visoko drže. Danes so se prodajale po 7 K kg. Novost na goriškem zelenjadem trgu so murve, po katerih zlasti vojaki-tujci segajo. Na trgu se dobi vsa zelenjava, kakor v mirnih časih. In naše štandrezanke, Šempeterke, Vrtojbenke, Sovodenjke in druge nosijo težke jerbaze polne zelenjave na glavah kakor leta 1912, ali 1913. Na sadni trg so prispele prve bruske, marelice, jagode itd. Vojaki vse pokupijo in pozobljajo. Po ulici srečavaš gospodično ali gospoda, ali vojaka, ki iz papirnatega zavilka zobje črešnje. Kdor je zelo lačen in ima poleg lakote še zelo malo papirnatih kron v žepu, hoče pa poceni se nasititi, tak požre s črešnjami tudi kosti.

Električni tramvaj se je izročil javnemu prometu. Nekaj dni so vozili zastoni. Sedaj so vpeljali 20vinarsko pristojbino od ušne do državne postaje. Vozovi vozijo vsako četrt ure. Sprevodniki in vozniki so vojaki.

Trgovine rastejo. Vsakdo se trudi, da bi s čim kupčeval. Škoda, da ni kaj prodajati. Kupcev bi bilo veliko, a blaga ni. Zato pa je več krčem. Te so dobro obiskovane in delajo izvrstne »gšefte«. Vino je v Gorici toči po 8 K 60 vin. do 9 K liter. Vino seveda ni najboljša, a če človeka žejna, ne povprašuje mnogo, kaj bo pil, ampak le če in kedaj bo pil.

V »Centralu« je vojaški kino, ki se preseli v kratkem v dvorano mestnega gledališča. V »Centralu« namerava v kratkem odpreti kino prejšnji lastnik »Kino-Centrala« g. Medved.

Z zopetno vzpostavitev Goriške je malo resnosti. Zdi se, da odločujoči faktorji čakajo na konec vojske in da poprej

nimajo resnega namena začeti z večjimi zgradbami.

Otroški vrtec za slovenske, italijanske in nemške otroke se je otvoril pri uršulinkah. Vpisalo se je že precej drobnih otrok. Govori se, da se za sedaj poučuje do nedolžno deco le v italijanskem jeziku. Če je to res, potem moramo protestirati proti temu. Zahtevamo, da se slovenski otroci poučujejo v slovenskem jeziku. Otroci naj se ločijo po narodnosti, da ne bo trpel pouk. Apeliramo na nepristranost vladnega komisarja, da prepreči to nenaravno poučevanje malih otročičev.

S popraviljanjem šolskih stavb za prihodnje šolsko leto gre počasi naprej. Ekspozitura za obnovo Goriške ima še vedno zelo malo delavcev. Če bo šlo tako naprej, kakor dosedaj, potem se s prihodnjim šolskim letom ne bodo otvorile vse šole, kakor je sklenil deželni šolski svet.

Letina na Goriškem kaže dobro. Le škoda, da ni niti polovica polja obdelanega. Starček in otrok pridno grebljeta in kopljeta na polju in v vinogradu poleg žensk, ki opravljajo glavno delo. Je še res pravi čudež, da so ljudje toliko polja obdelali brez živali. Sedaj mori pa uboge ljudi skrb rekiviranja. Kar so z veseljem sejali, bodo z žalostjo za druge želi. Čas še hujšega stradanja je blizu, ako ne bo kmalu konca tega krvavega klanja in butanja glave v zid.

Dne 20. junija je obiskal Gorico Njeg. Veličanstvo cesar Karel. Pri mestnem vrtu so ga sprejeli civilni in vojaški dostojanstveniki. Cesar je obedoval v Gorici. Po obedu je svojo vožnjo nadaljeval.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 26. junija. Uradno se poroča: Na frontah zahodno od Adize so se zadnje dni spet živahneje bojevali. Na grebenu Zugna smo s težkimi sovražnimi zgubami odbili močne, s silnim topovskim ognjem uvedene sunke.

Na Asijski visoki planoti in med Piavo in Brento je bilo včeraj precej mirno. Srdito borenje od 24. t. m. se je za sovražnika končalo s polnim neuspehom, ki se najbolj jasno kaže v tem, da so na bojnem ozemlju, za katero so se najbolj bojevali, na Asolone in Monte Pertica, naši sovražniki zasledujoči oddelki zasedli znatne odseke njegovih najsrednejših črt. Tako so se tedaj — hvala za to gre hrabrosti in srčnemu nastopu v nezlomljivi bojni črti borečih se čet — vsi italijanski napori, da bi dne 15. t. m. zgubljeno ozemlje zopet osvojili, krvavo izjalovili.

Pri bojni skupini maršala Borojeviča nobenih posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

Italijansko poročilo.

24. junija. Včerajšnji dan je slavil našo zmago. Sovražnika, naslonjenega na Piavo, so potiskale naše čete z močnim protisunkom v vedno ožji prostor, neprestano so ga napadali naši topovi in letalci; osem dni se je obupno držal, ponoči 23. t. m. je pa prišel za ceno neizmernih žrtev prehajati z desnega brega na levi breg. Prehod se je izvajal med morilnim ognjem naših sil in je trajal včeraj dalje, naslanjajoč se na močni oddelke strojníc in čet, ki so ga krile, katere so po trdovratnem odporu naše zmagovite čete vrgle polagoma nazaj. Montello in ves desni breg Piave, izvemši mali odsek pri Musili, kjer boj še traja, je zopet popolnoma naš. Do zdaj smo našli nad 4000 ujetnikov in ugrabili neizmeren plen orožja in materiala. Izredno visoko število avstrijskih in ogrskih mrličev pokriva bojišče in pričra nesrečo velikega sovražnega poraza.

25. junija. Hrabre čete tretje armade so podnevi zopet popolnoma zasedle desni breg Piave in prisilile zadnje sovražne oddelke, da so se vdali. Ujeli so 6607 vojakov in 18 častnikov. Drzni naši planinski lovci so ujeli z uspešno izvedenim presejalnim napadom celo posadko neke naprej potisnjene straže jugovzhodno od La Punta di Ercavalle. Na Asijski visoki planoti smo ugrabili z vpadi do vznožja Monte di Val bella 102 ujetnika. Naše čete so zadajale na celi severozahodni fronti Gruppe s kombiniranimi akcijami sovražniku težke izgube in pridobivale znatne uspehe na ozemlju, ujele 7 častnikov in 326 vojakov in ugrabile 16 strojníc. Med Silo in Piavo smo razširili našo osvojitev, ki so si sijajno pričeli drzni pomorski bataljona Cecerle. Letalci so včeraj in v minuli noči izvajali sijajna obstreljevanja.

Poročilo vojnega tiskovnega stana.

Dunaj, 26. junija. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana: Težki boji na visoki planoti »Sedmi občin« in vzhodno od Brente so trajali 24. junija še v mrak. Sovražnik je hotel za vsako ceno zopet pridobiti postojanke, ki jih je izgubil 15. junija. Besno, mestoma do bobnečega ognja pomnoženo delovanje artiljerije je uvedlo njegove akcije, ki niso nikjer uspele. Pešpolk št. 14 je odbil na Col del Rosso dva močna sovražna napada. Na Monte Asolone, kjer je naskočil sovražnik v večernih urah sed-

mič naše črte, ga je vrgel protisunek naših rezerv popolnoma nazaj z najtežjimi izgubami za njega. V drugih delih fronte v gorah so naše poljske straže z uspešnimi boji znatno napredovale. Več sovražnih sunkov na obeh straneh Brente je omagal ponoči že v obrambnem ognju. V teh bojih smo ujeli nekaj sto ujetnikov. Vsled izrednih izgub, ki jih je imel sovražnik, svojih napadov 26. junija ni ponavljal.

Operacij v Benečiji so se udeleževali tudi naši vrli letalci s tako srčnostjo, po žrtvovalnostjo in hladnokrvnostjo, da jih ni mogoče prekositi. Bojni letalci, poizvedovalni letalci in letalci preganjalci so tekmovali med seboj, izpolnjujoč svojo nalogo. V zraku so se vneli ljuti boji pri obrambi sovražnih skupin, ki so nastopale v množicah. V takem boju so sestrelili naši letalci 20. junija brez lastnih izgub nad Montellom šest sovražnikov. V ostalih dneh bitke so se bili že v ranih jutranjih urah veliki boji med skupinami, ki so seveda zahtevali na obeh straneh velikih žrtev. Sovražnik je izgubil od 14. do 22. junija 43 letal in 4 pritrjene zrakoplove; v isti dobi smo izgubili mi 31 letal in 1 pritrjeni zrakoplov. V teh bojih je padel najslavnejši italijanski letalec major Baracca. Stotnik Brumowski je zabeležil svojo 35., nadporočnik Linke svojo 27. in nadporočnik Fiala svojo 20. zračno zmago v zraku.

Bitka na Francoskem.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 26. junija. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Južno od Scarpe je Anglež danes zjutraj napadel z večimi stotnijami na široki fronti. Pri Feuchyju in Neuville-Vitasseju je bil s protisunkom vržen nazaj. V sosednjih odsekih so njegovi sunki omagali v našem ognju. Zvečer je delovanje topništva skoro na vsej fronti oživel. Med Arrasom in Albertom kakor tudi na obeh straneh Somme je ostalo tudi tekotom noči živahno. Večkrat je sovražnik nastopil z močnimi pozvedovalnimi oddelki. Bil je odbit in je pustil ujetnike v naših rokah.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Med Avro in Marno je bojevanje od časa do časa oživel. Zahodno od Oise smo v bojih pred postojankami zaplenili francoske strojne puške. Sovražni delni napad severozahodno od Chateau-Thierryja smo odbili.

Bojna skupina vojvode Alberta.

Severno od prekopa Rena-Marne so bavarški domobranci vdrlí v francoske postojanke severozahodno od Buresa in ujeli 2 častnika in 40 mož.

Iz sovražne skupine, ki je 24. t. m. od Saissona prodrla do Marne, smo sestrelili 5 letal. Včeraj smo zbili 12 sovražnih letal in 3 pritrjene zrakoplove. Poročnik Udet je priboril svojo 33., 34. in 35., poročnik Kirstein svojo 27., poročnik Rumey svojo 24., poročnik Veltjens svojo 23. in poročnik Billik svojo 21. zračno zmago.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 26. junija zvečer. Uradno: Z bojišč nič novega.

Ludendorff.

Pomorska bitka na Severnem morju.

Berlin, 26. junija. S švicarske meje se poroča, da se bijejo večji boji na Severnem morju in da se čuje na obali Jütlanda močno grmenje topov.

Zračni napad na Karlsruhe.

Berlin, 26. junija. S švicarske meje se poroča: Včeraj zjutraj je priletelo nad Karlsruhe šest sovražnih letalcev, ki so metali bombe. Eno osebo pogrešajo, najbrž je pokopana pod razvalinami. Bombe so metali tudi nad Offenbachom, kjer so sestrelili enega letalca.

Protirevolucija v Rusiji.

Kodanj, 26. junija. Iz Petrograda se brzojavlja: Generali Aleksejev, Dutov in Eraely so se pridružili vojnim silam Čeho-Slovakov. General Aleksejev je prevzel vrhovno poveljstvo Čeho-Slovakov.

Bazelj, 26. junija. »Havas« poroča iz Petrograda, da je polkovnik Semenov v bitki, ki se je bila tri dni, porazil boljševike.

Curij, 26. junija. Trockij je naznanil, da se vstaja Čeho-Slovakov, katero podpirajo ruski protirevolucionarji, vedno bolj širi. Čeho-Slovaki so zasedli vsaj deset velikih mest, med njimi Pezo, Samsram in Omsk in ogrožajo zdaj Tomsk.

Helsingfors, 26. junija. Rusija je zaprla iz neznanih razlogov za nedoločen čas svojo mejo ob Finski.

London, 25. junija. (K. u.) »Reuter« poroča z merodajne japonske strani, da niti besedica resnična na govoricah, da je padla odločitev o intervenciji v Sibiriji.

Stockholm, 26. junija. »Svenska Dagbladet« poroča: Angleški poslanik v Moskvi je naznanil vladi sovjetov, da ni mogoče ugoditi zahtevi po umiku angleških čet in vojnih ladij iz ruskega ozemlja, dokler ne more vlada sovjetov čuvati lastnih koristi zaveznikov proti Nemčiji.

Car umorjen?

Moskva, 24. (K. u.) Časopisi poročajo: Pobeželi veliki knez Mihael Aleksandrovič je prevzel vodstvo nove sibirske vlade in izdal oklic ruskemu ljudstvu. — Močne češke in kozaske sile so se pojavile ob železnici Syzran-Vjasma. Carjevo rodbino so ba je prepeljali v Perm. Časopisi poročajo, da ni znano, kje je car. Vedno več poročil prihaja, ki trde, da so carja v Jekaterinoslavu umorili.

Bern, 25. »Agence Havas« poroča, da je položaj vlade sovjetov vsako uro težavnejši, ker je za upravo popolnoma nesposobna. Na deželi vlada popolna anarhija. Kmetje se oborožujejo proti boljševikom.

Stockholm. Vrhovni poveljnik čet, ki operirajo proti Čeho-Slovakov, Mjasknikov, je zapovedal, naj v ozemlju fronte usmrtijo vse, ki so osumljeni protirevolucijskih spletk. V Moskvi so ustanovili revolucijsko sodišče, ki so mu podrejeni vsi, tudi najvišji vojaški dostojanstveniki. Vrhovnim poveljnikom so imenovali Grolova.

Češko-slovaške čete na Ruskem.

O češko-slovaških četah so se dolgo razširjale zagonetne vesti. Odkar je ta organizacija prevzela vodstvo protirevolucije v Sibiriji, se cilji, ki jih ententa zasleduje z njimi, jasne, dasi so poročila o delovanju češko-slovaških čet še danes dovolj zmedena. Z ozirom na novi položaj, ki so ga ustvarile te čete na daljnem Vzhodu, je zanimivo poročilo lista »N. Zür. Ztg.«, ki navaja o češko-slovaški armadi več zanimivih podrobnosti.

Češko-slovaške čete na Ruskem so sestavljene skoraj izključno iz bivših avstrijskih ujetnikov čehoslovaške narodnosti, ki so tekom vojne prostovoljno vstopili v rusko armado. Začetkom ruske marčne revolucije je bilo približno 50.000 mož, od tedaj je pa njih število pod vplivom začetnega revolucijskega gibanja narastlo na blizu 150.000 mož. Čete so bile deloma že na fronti, deloma pa so bile zbrane po raznih ruskih garnizijah.

Po padcu provizorične vlade Krenskega in v kaosu, ki je nastal v Rusiji, se je izprva dogajalo, da so se češko-slovaške čete spopadle z boj boljševiki, zdaj z Ukrajinci. To pa zato, ker so se povsod, kamor so prišli, prizadevali napraviti red, vsled česar jih niso z veseljem pozdravljali samo meščanski elementi, marveč tudi delavci. To jim je pa svedela takoj nakopalo smrtno sovražstvo samopašnih rdečih roparskih band. Češko-slovaške čete so bile edine, ki so v svoji organizaciji ohranile disciplino in red. V njih so zastopani vsi sloji češkega naroda, posebno mnogo dijakov in akademično izobraženih elementov. Leti so bili, ki so v Kijevu zatrli prvi boljševiški upor, tako da so jih kasneje prosila razna mesta, naj se nastanijo pri njih. Po ukrajinskem in boljševiškem miru v Brestu-Litovskem in ko se je pokazalo, da reda in organiziranega boja proti centralnim velesilam ni pričakovati od nobene nasprotujočih si skupin, ne od Ukrajincev in še manj od boljševikov, so sklenili v sporazumu s češko-slovaškim narodnim svetom v Parizu, na čegar čelu stoji profesor Masaryk, in z vladami entente, da se odpravijo na francosko zapadno fronto in tam nadaljujejo boj. Nato se je izdalo točno povelje, da se čete nimajo vtikati v ruske notranje razmere, marveč naj v polni opremi odidejo preko Sibirije v Vladivostok. V tem oziru se je meseca marca t. l. z ljudskimi komisariji sklenil dogovor, ki je dal češko-slovaškim četam pravico, da neovirano zapuste Rusijo. Del teh čet je že prišel v Vladivostok, skupaj s profesorjem Masarykom, ki je preživel celo revolucijo v Rusiji in je sedaj v Ameriki, da pri ameriških državnikih nadaljuje svojo politično misijo. Drugi del čet se je že čez Arhangeljsk prepeljal na Francosko, da se združi s tam ustanovljeno češko-slovaško armado, ki šteje tačas 80.000 mož, s četami z Ruskega pomnožena bo pa štela skoraj 200.000 mož.

Nemški in avstrijski vladi je bila vsa ta reč dobro znana. Iz oficioznih opisov v »Norddeutsche Allg. Ztg.« se jasno vidi, da je bil to predmet pogovora z boljševiško vlado v Moskvi. Nemška vlada se je sklicevala na določbe brestlitovske mirovne pogodbe, glasom katere se morajo vsi vojni ujetniki, torej tudi češko-slovaške čete, zamenjati. Pomoč ruske vlade za prevoz teh čet v sovražno inozemstvo bi pomenjala kršitev nevtralnosti. S tem je bila boljševikom odkazana pot. Morda jim ta pritisk z nemške strani ni bil docela neljub, ker so se bali, da češko-slovaške čete, ki tvorijo znatno kontingente dobro izvežba-

nih in discipliniranih vojakov, pri morebitni ententini ekspediciji v Sibirijo ne bi sodelovali. Zato so v nasprotju s prejšnjimi dogovori češko-slovaške čete pozvali, naj položijo orožje in ostanejo v Rusiji. Četam je bilo v tem trenutku jasno, kaj jih čaka, ako bi ostale brez orožja, zato so zahtevo odklonile. Še-le nato je začel Trocki kličati na pomoč, označevati češko-slovaške čete kot »protirevolucionarne brigante« in je proglasil proti njim pravo vojno, vsekakor s to razliko, da bi bili vse pripadnike rečenih čet, ki bi jih bili ujeli, na mestu ustrelili.

Ker češke čete ne tvorijo kompaktne mase, marveč se v večjih in manjših krdeh pomikajo ob sibirski železnici proti vzhodu, je mogoče, da so morali manjši oddelki, ki so bili še v evropski Rusiji, položiti orožje. Poročila o tem pa niso čisto zanesljiva in treba je počakati, da se potrdijo. Na vsak način spor ni nastal vsled kakšnega »protirevolucionarnega gibanja« češko-slovaških čet, kakor poizkušajo vsi stvar zaviti boljševidi; kajti nobenega interesa nimajo na tem, da bi še ostale v Rusiji in bi se čutile srečnim, če bi bile že na Francoskem, izven boljševiške čarovniške kuhinje.

Izračunite si,

ali ne moramo dobiti vojne. Ne pozabite postaviti v račun Varšave, Ljubljano, Rigo, Lovo in Trsta poleg poslednjih dogodkov na bojiščih. Pomislite tudi, kaj se to pravi, da smo orjaško premoč naših sovražnikov vrgli ob tla in nam ni treba sprejemati njih mirovnih pogojev, ki sta diktirala sovraštvo in napuh. Seveda v Parizu, Londonu in Rimu še vedno upajo, da se stvari premene, in da bomo nekaj časa še morali naperati, dokler dosežemo sadove svojih uspehov. Ali naš račun na gotov uspeh nas ne prevara in nam bo povod, da bomo v tem večji meri in tem bolj radostno podpisovali 8. vojno posojilo.

Politične novice.

+ Češki listi o krizi. Češki listi so Seidlerjevo demisijo večinoma suho registrirali in poročali, kaj pišejo nemški listi. »Venkov« je pisal, da bo moral dr. Seidler brezpogojno iti in da se morajo njegova prizadevanja, da bi sestavil novo vlado, izjaloviti. »Narodny Politika« je pisala, da se je Seidlerjeva politika klavrno končala. Seidlerjeva kriza je obenem kriza nemško-radikalne politike, kajti ministrski predsednik je bil v zadnjem času le ujetnik Waldnerja, Teufela, Wolfa in Pacherja, ki so ga potegnili s prave politične poti.

+ Stavka v Budimpešti ponehava, kakor poroča korespondenčni urad. Vsled strogega vojaškega povelja je pričel že zdaj delati znaten del delavcev, dasi velik del še stavka. V mestih na deželi delavci že večinoma zopet delajo, v nekaterih krajih so posamezne delavske zveze n. pr. železničarji v Gusu, proglasili prenehanje dela med vojsko za izdajalstvo domovine. Red se ni motil ne v glavnem mestu in tudi ne na deželi. Železniški in ladjinski promet se redno razvija.

+ Za majniško deklaracijo. Občina Loka pri Črnomlju se je z navdušenjem izrekla za majniško deklaracijo. Enako žene in dekleta iste občine z besedami: »In vsak naj propade, kdor narod taji, še zemlja ne bo pila njegove krvi.« (Sledi 408 podpisov.)

+ Dr. Redlich v Zagrebu. Glavni urednik »Voss. Ztg.« dr. Aleksander Redlich, ki je zadnji čas napisal serijo člankov o nemško-slovenskem vprašanju, je te dni dospel v Zagreb, kjer bo proučeval hrvatsko in jugoslovansko vprašanje.

+ Volitve v Srbu. Izvoljen je bil Danilo Dimović, kandidat koalicije.

+ Angleška vlada išče ljudi, ki govorijo slovanske jezike. »Prager Tagblatt« poroča: V londonskem »Atheneum« majnika 1918 čitamo sledeč inerat: Vlada išče za pisarniško službo v Londonu. Angleški podaniki angleških staršev, ki je večje vseh ali vsaj nekaterih navedenih jezikov v govoru in pisavi: bolgarsko, češko, lužiško-srbsko, slovensko, slovaško, ukrajinsko, srbsko, hrvaško. — »Prager Tagblatt« dostavlja, da bo angleška vlada gotovo dobila malo poznavalcev navedenih jezikov.

+ Pravoslavna cerkev proti boljševikom. »Kurier Warszawski« poroča: Kakor poročajo ruski listi, je prišlo do ostrega konflikta med boljševiki in med rusko pravoslavno cerkvijo. Pravoslavna hierarhija je pričela široko agitacijo na provinci proti boljševikom, ki so uprizorili ostro protiajitacijo. »Izvestja« ostro napadajo hierarhijo.

+ Malinov in grof Hertling. Bolgarski ministrski predsednik Malinov je brzojavil nemškemu kanclerju grofu Hertlingu, da je imenovan za ministrskega predsednika in zunanjega ministra in ga prosi pod-

pore in tistega zaupanja, kakršnega je izkazoval njegovemu predniku. Malinov je zagotovil, da bo zasledoval tisto zunanjo politiko, za katere svete namene se bore hlabri vojniki z vsemi svojimi silami na slavnih bojiščih. Grof Hertling se je Malinovu brzojavno zahvalil za obvestilo in izrazil svoje veselje, ker hoče nadaljevati Malinov politiko, ki temelji na zveznih pogodbah in dogovorih in je dosegla uspehov.

+ Amerika v vojni. »Kurier Warszawski« poroča: Amerikanski uradni krogi poročajo, da je dosedaj nabranih za amerikanski Rdeči križ 100.439.291 dolarjev ali 502.196.455 frankov. Splošno cenijo, da bodo nabrali 200 milijonov dolarjev. — Izmed 1.300.000 vojakov, ki so bili poklicani v smislu novega nabornega zakona pod orožje, se jih je izjavilo 6000, da nočejo vsled verskih ozirov izvrševati vojaške službe.

+ Republika Čile ostane nevtralna. Čilensko poslaništvo je objavilo iz otvoritvenega govora predsednika čilenske republike dne 1. t. m. sledečo izjavo: Svetovna vojska, ki uničuje življenjski moč velikih prijateljskih narodov, krepi vlado v njeni politiki trdne nevtralnosti katero je vedno zasledovala in upa, da ne bo nič motilo miru.

Dnevne novice.

— Redni zrelostni izpiti na kn.-šk. privatni gimnaziji v št. Vidu nad Ljubljano v letošnjem šolskem letu so se vršili pod predsedstvom c. kr. dež. šol. nadzornika, vlad. svetnika g. dr. Janka Bezjaka dne 22. unija, zadnjo soboto. K zrelostnemu izpitu so prišli vsi letošnji redni učenci VIII. razreda, sedem po številu. Vsem kandidatom se je priznala zrelost z odliko. Njih imena so: Bernot Ciril Metod s Hriba pri Hinjah (sedaj v Stranjah pri Kamniku); Demšar Janko iz Sestranske vasi pri Trati; Mrak Anton iz Loga pri Škofiji Loki; Perjatelj Josip iz Škranjeka pri Ribnici; Presnik Josip iz Zdol pri Vidmu na Štajerskem, Rejec Albert iz Tolmina na Primorskem, Zorec Adolf iz Škofje Loke (sedaj v št. Vidu pri Zatičini). Izredni zrelostni izpiti za gojenice-vojake so se vršili v šolskem letu 1917/18 štirinajstkrat in je bilo pri teh aprobiranih 25 kandidatov. Natančnejše poročilo o izrednih zrelostnih izpiti sledi prihodnji teden.

— Kranjsko deželno društvo c. kr. avstrij. zaklada za vojaške vdove in sirote ter za varstvo otrok in oskrbo mladine. Društvo dohajajo vsak dan prošnje, ki se morajo že vnaprej odkloniti, ker niso dani pogoji, katere zahtevajo društvena pravila. Da se prihrani društvu nepotrebno delo, prosilcem pa stroški in razočaranje, se v naslednjem navedejo za prošnjo važne točke društvenih pravil: § 2. Namen deželne-mu društvu je: 1. da pomaga avstrijsko državljanstvo uživajočim vdovam na bojišču padlih ali v vojski ali za njenimi posledicami umrlih deželanov doseči priliko za pridobivanje, ali da jih, če to ni mogoče, podpira kako drugače; 2. da avstrijsko državljanstvo uživajočim, podpore potrebnim sirotam v vojski padlih ali umrlih deželanov, pa tudi drugim varstva potrebnim otrokom in mladoletnim zagotavlja preživo in oskrbo ter vzgojo in pouk in sploh skrbi za njihovo telesno in versko pravno uspevanje; pri tem mora vedno v prvi vrsti gledati na vojaške sirote; 3. da pomaga onim drugim, avstrijsko državljanstvo vživajočim svojcem padlih ali umrlih deželanov, ki so jih le-ti bili vzdrževali ali vsaj vedno podpirali.

— Naše gospodarske organizacije za Narodni praznik. Mnogo naših gospodarskih organizacij, posebno mnogi denarni zavodi in kmetske zadruge so si v zadnjih letih stekle lepo premoženje. Zato je zelo umesten in upravičen predlog, ki ga je stavilo ravnateljstvo neke hrvatske kmetijske zadruge, naj gospodarske organizacije povodno Narodnega praznika dne 5. julija dovolijo čim večje zneske za rešitev sestrane dane in osirotele naše dece, za temelj naše narodne moči in bodočnosti. Zlasti bi bila dolžnost naših denarnih zavodov, da v tem prednačijo in z zgledom dokažejo svojo zavest — za svoje. Tisočim in tisočim je vojna uničila življenje, zdravje, družino, premoženje, vse, — zato morajo biti tisti, katerim je vojna doslej prizanesla, prvi — vsaj v denarnih prispevkih. Vršimo le svojo dolžnost in bodočnost bo naša! — Darovi se pošiljajo na naslov: »Odbor SHS žena za siročad«, Zagreb, Kipni trg št. 3.

— Duhovščina za Narodni praznik. Duhovščina vseh veroizpovedanj na našem jugu se pripravlja, da čim dostojneje proslavi Narodni praznik dne 5. julija. Ta dan se bo duhovščina v vseh cerkvah v svojih molitvah in pri službi božji spominjala tistih malih sirot, ki jih je beda poglala od doma, kakor tudi tistih blagih družin, ki so našo osirotele deco sprejele pod svojo streho in jih rešili trpljenja, ki ga povzroča lakota. SHS narodna duhovščina tekmuje med seboj v prizadevanju, da bi bil gmojni in moralni uspeh narodnega praznika čim lepši in obilnejši. Darove sprejema: Odbor SHS žena za siročad, Zagreb, Kipni trg 9.

— Lesce. Podpisano županstvo opozarja letovičarje, ki nameravajo priti v lesko občino na letovišče, da nima nobenih živil zanje ter naj se sami preskrbijo. Občina nima niti za svoje reveže nič več prehrane in ne živil.

— Lovska vest. Na 28. t. m. določena dražba občinskega lova Lipljene se ne bo vršila.

— Špirita se je včeraj pri Mar. Devici v Polju neki vojak tako napil, da je nezavesten obležal. Pomagati se mu ni dalo z ničemer. Siromak je kmalu izdihnil in so njegovo truplo prenesli v domačo mrtvašnico.

— Dunajski občinski svet je sklenil brzojaviti sožalnico rodbini rajnega Petra Roseggerja.

— Umrl je pesnik Franc Keim v 78. letu.

— Poročnik ustrelil natakario. V Kastelruthu na Nižjem Avstrijskem se je v neki gostilni vršil častniški poslovilni večer. Opolnoči so bili gostje že tako vinjeni, da je gostilničarka odrekla nadaljno pijačo. Radi tega so častniki trdo prišli natakario, 25letno Leopoldino Zucht, ki se je imela v kratkem poročiti. Med preprirom je poročnik Hellwig vihtel revolver, ki se je sprožil; krogla je zadela natakario, ki se je zgrudila mrtva. Drugi pravijo, da je pijani poročnik dekleta naravnost ustrelil. Natakario so pokopali z velikimi častmi, katerih so se udeležile vojaške in civilne oblasti. Vojaštvo je tvorilo špalir.

— Poštna sprememba. Javno se s tem obveščajo vsi javni zavodi kakor tudi vse zasebne stranke, da morajo počenši s 1. julijem 1918 vse pošiljke za farno občino Bukovo naslavljeni na novi poštni urad, t. j. Hudajžna ob Bači (Goriško) in ne več: Cerkno.

— Dvakrat oženjeni morilec. Jure Poberac, mornar II. razreda v Mandaljeni pri Šibeniku, se je na še nepojasnen način v drugo oženil, dasi je prva žena še živeča. Hotel se je rešiti, jo 19. t. m. zvalil na samoto izven kraja in jo ubil. Truplo so takoj našli in kmalu izsledili tudi morilca ter ga zaprli. Poberac je umor že priznal.

— Prve smokve prodajajo v Splitu po 1 krono komad; ravno tako srednje velike kumare. Cene zelenjadi so se neznatno znižale.

— Tri pobegle Francoze — vojne ujetnike — so 19. t. m. aretirali v splitski okolici. Na potu so bili že dva meseca in pol, in sicer so hodili samo ponoči, podnevi so spali. Sestrjani so popolnoma ter imajo vse okrvavljene noge. Hoteli so priti do morja in po njem v Italijo in na Francosko. Izročili so jih vojaški oblasti.

— Temeljni kamen za hrvatsko strojniško šolo v Bakru so slovesno položili dne 22. t. m.

— Vagon so oplenili železniški tatovi na postaji Dugo selo na Hrvatskem. Vagon je bil napolnjen z vojaško obleko in perilom. Nekaj železniških uslužbencev, ki so se tatvine udeležili, so že zaprli.

Ljubljanske novice.

Ij Vpokojene učiteljice in učitelji ter učiteljske vdove se vabijo v petek, 28. junija, ob 5. uri popoldne na posvet v telovadnici II. mestne deške ljudske šole na Cjzovi cesti.

Ij Društvena vest. C. kr. deželno predsedstvo za Kranjsko je dovolilo ustanovitev »Škofijskega društva za varstvo sirot« s sedežem v Ljubljani.

Ij Slovensko katoliško akademsko starešinstvo opozarja svoje člane, da se vrši danes v četrtek, ob 8. uri zvečer, sestanek v hotelu »Union« (»Rožce«).

Ij Na c. kr. moškem učiteljsku v Ljubljani je bila ustmena zrelostna preizkušnja 24. in 25. t. m. pod predsedstvom kan. prof. dr. Svetine. Zrelostno izpričevalo za ljudsko šolo s slovenskim in nemškim učnim jezikom so dobili gojenci: Garin Ivan, Pavlovac Milan (z odliko), Rus Ivan, Zupan Miroslav, Žirovnik Alojzij. Tekom š. l. 1917—1918 so napravili zrelostne preizkušnje še sledeči bivši gojenci učiteljskega, sedaj v vojaški službi, večinoma praporščaki: Herbst Pavel, Einspieler Niko, Jurčec Ivan, Pintar Karel, Zupan Ciril, Skubic Jakob, Boštjančič Albin, Wigele Ferdinand.

Ij Popravek oglasa. Podpis pod oglasom: Kupujejo se črešnje, borovnice, gobe v včerajšnji številki bi se moral, kakor danes, pravilno glasiti: Josipa Val, Ljubljana.

Primorske novice.

p Tržaški delavski svet je v svoji seji dne 25. t. m. sprejel sklep, v katerem izjavlja svojo solidarnost z dunajskim in budimpeštanskim proletariatom v njegovem boju za kruh in mir; obžaluje in odločno ugovarja, da vlada ni držala svojih znanih delavstvu danih obljub in izjavlja, da se bo delavstvo borilo z vsemi svojimi močmi, da doseže svoje nedotakljive pravice

za sedanost in prihodnost; opominja vlado, naj dobro premisli tezo sedanjega položaja in naj se resno in pošteno loti dela za takojšen pravičen in demokratičen mir; zahteva, naj se nemudoma skliče parlament in odpravi § 14. in vsi zakoni, ki zaslužujejo državne delavce; če se glas delavstva ne bo poslušal niti v tem obupnem trenutku, pade vsa odgovornost na tiste, ki so krivi, da je moralo delavstvo vse žrtvovati vojski, katere ni maralo in jo proklinja; poziva delavstvo vseh narodov, naj potem delavskih svetov začne akcijo, da se kar najhitreje sklene mir in obnovi naj se internacionala, v katero svrha je tržaško delavstvo pripravljeno sodelovati z vsemi močmi; ko potečejo sedanje tarifne pogodbe z delodajalci, se morajo spričo težkega gospodarskega položaja delavstva plače na novo zvišati.

p »Prodana nevesta« v Trstu. »Lavoratore« poroča, da vest, da bi namestništvo vpriporitev »Prodane neveste« prepovedalo, ni točna. Upajo, da bodo »Prodane neveste« v kratkem mogli vpriporiti.

Prosveta.

pr Peter Rosegger umrl. V Krieglachu na Zgornjem Štajerskem je umrl včeraj, dne 26. junija popoldne eden največjih nemških ljudskih pesnikov in pisateljev Peter Rosegger. Peter Rosegger je najboljši poznavatelj nemške ljudske duše. Iz njegovih del odseva jasno moč sloga in psihe velikega pesnika Jasnaja Poljane Leva Tolstaja. Peter Rosegger je bil rojen 31. julija 1843. v Alpu pri Krieglachu kot sin ubogih kmetijskih staršev. Obiskoval je ljudsko šolo, nato je bil od leta 1860. do 1864. krojaški učenec. Svoje literarne prvence je poslal uredniku »Tagespost« dr. Swobodi, ki je prvi opozoril javnost na Roseggerjev talent. Po posredovanju dr. Swobode je prišel Rosegger v Gradec, kjer je obiskoval od leta 1865. do 1869. graško trgovsko akademijo. Štajerski deželni odbor je podelil Roseggerju stipendij, da je obiskal Nemčijo, Holandsko, Švico in Italijo. Leta 1876. je pričel izdajati Rosegger svoj »Heimgarten«, ki izhaja še danes. Graško vseučilišče mu je lansko leto podelilo častni doktorat. Petra Roseggerja dela so izšla v 40 zvezkih pri Strockmannu v Lipskem. — Pokojni je bil hud nasprotnik Slovencev in Slovanov in je dal inicijativo za zbirko takozvanega Roseggerjevega fonda »Südmarke« proti Slovincem.

Aprovizacija.

a Prodajalci sladkorja se vabijo, da se takoj zglase v sladkorni centrali pri gosp. ravnatelju Lillegu radi nakazila sladkorja za vkuhavanje sadja, ki se bode oddajal na sladkorne izkaznice za julij.

a Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1400. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 1400 prejmejo goveje meso po znižani ceni v petek dne 28. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15. Določen je tale red: od 2. do pol 3. ure št. 1 do 200, od pol 3. do 3. ure št. 201 do 400, od 3. do pol 4. ure št. 401 do 600, od pol 4. do 4. ure št. 601 do 800, od 4. do pol 5. ure št. 801 do 1000, od pol 5. do 5. ure št. 1001 do 1200, od 5. do pol 6. ure št. 1201 do 1400.

a Telečje meso za težko bolne. Tisti težko bolni ki leže in so bili prijavljeni v aprovizacijskem uradu, prejmejo telečje meso v petek dne 28. t. m. dopoldne od 7. do 8. ure na Poljanski cesti št. 15. S seboj je treba prinesiti izkaznico, na katero dobivajo sicer meso.

a Vprašalne pole za petrolej se več ne sprejemajo. Obrtniki, zavodi, uradi, podjetja itd., ki niso do 25. junija vložili v mestni posvetovalnici izpolnjene vprašalne pole za petrolej, so do 31. avgusta izključeni od prejema petroleja. Radi pomanjkanja petroleja se novih vprašalnih pol do 31. avgusta sploh več ne sprejema.

Zgubljeno - najdeno.

Zgubil se je včeraj zjutraj na Poljanski cesti mal zavitek s črnimi očali in drugimi malenkostmi. Pošten najditelj se prosi, naj odda državnim policiji.

Zgubila se je 16. t. m. v šentjakovski cerkvi broša. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v pekariji Mole v Florijanski ulici.

Dotična ženska, ki je v nedeljo vžela v cerkvi Srca Jezusovega svilen dežnik in za tistega pustila star slab dežnik tam, se pozivlja, da ga takoj odda v zakristiji cerkve Srca Jezusovega.

Kdor mi dá za dva konja kompletno

 usnjalo opravo

(Brustgeschier), novo ali v dobrem stanu, mu dam zato sporazumno lepa bukova drva. Kdo? pove uprava »Slovenca« pod števil. 2184.

V najem se vzame oziroma kupi

 manjše posestvo

v Gorici ali okolici. Ponudbe na upravo lista podi »Posestvo 2198«.

Naš up, naša nada, c. kr. poročnik
v rezervi 17. pešpolka

Ivan Kunej

je bil 15. t. m. smrtno ranjen na la-
skem bojišču in je dan pozneje pod-
legel.

Sevnica ob Savi, 27. junija 1918.

Žalujoča rodbina:
Kunej - Fonova.

Zahvala.

Za vse ob priliki bridke izgube ne-
pozabnega soproga in ljubljene-
ga, skrbnega očeta nam vsestransko izra-
ženo sožalje in tolažbo od strani so-
rodnikov, znancev in prijateljev, iz-
rekli vsem svojo najtoplejšo za-
hvalo.

Ježica, dne 27. junija 1918.

Franja Cander z otroci.

Zahvala.

Za vse obile dokaze iskrenega so-
čustvovanja ob prebriskem udarcu, ko
nam je bil tako nepričakovano naglo
odvzet naš dobi, blagi brat oziroma
svak in stric, gospod

Franjo Schöff

dalje za častno spremstvo na nje-
govem zadnjem potu, osobiti preč. du-
hovščini in slavi Moški Marijini dru-
žbi, za obilo darovano krasno cvetje,
izrekli vsem in vsakemu posebej
svojo najiskrenejšo, najtoplejšo za-
hvalo.

Bog povrni stotero!

Ljubljana, 27. junija 1918.

Globoko žalujoča rodbina:
Schöff.

Sprejem takoj v službo
mesarskega pomočnika
mesarskega vajenca

in
blapca h konjem

KOŠENINA, mesar, Kolodvorska ulica št. 6,
LJUBLJANA.

Brez karte za milo

se dobi doslej po ničemer prekašano brez-
maščobno pralno sredstvo

Fania

za toaletno milo in kopeli. Popolnoma ne-
škodljivo. Nikako ilo. Izboren predmet za
razprodajalce. Karton s 36 kosi lepo oprem-
ljen 30 kron pri

M. Jünker, Zagreb 39, Petrinjska ul. 3/III.
Hrvatsko.

Riževe metle

in
železni mlinci za zrnje

se dobijo po najnižjih cenah pri
Kmetijski zadrugi
Račje, Štajersko.

Zaboje za marmelado

ponudi

lesna industrija
Bretsch & Co.
Dunaj XX.

2200

Učenec

za žagarsko obrt, nad 16 let star, pošten in močan,
se sprejme proti primerni plači, prosti hrani in
stanovanju pri

MIHAELU TERBOVC, Rače pri Zidanem mostu.

Proda se **konj**

star 5 let in **kobilica** stara 8 let.
MARIJA ZDEŠAR, Brdo št. 18 pri Viču.

Ne zametujte denarja!
Ne kvarite oblek
z raznimi vojnimi barvami!

Nudim Vam edino zjamčeno dobro, trpežno
in blagu neškodljivo

barvo za obleke

iz najstarejše in največje tovarne za barve.
Na stotine priznanih pisem vsakemu na
razpolago.

Razpošiljam samo I. vrste

v sledečih barvah: črna, modra, temno
zelena, rdeča, temno rdeča, vijoličasta,
siva, rujava in rumena. — Da se napravi
temno modra, se dá polovico črne, polo-
vico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo.

100 zavojev 50 kron.

500 zavojev po 45 kron za 100 zavojev.

1000 zavojev po 40 kron za 100 zavojev.

Poštne prosto pošilja 2207

Rudolf Cotic
Urtnika

Proda se:

velika, skoro nova lončena peč,
mal železen štedilnik, nova velika
nastropna svetilka, in z želez-
jem obita škrinja za sejmarje.

Več se poizve v Križevniški ulici št. 3, I. nad-
stropje, med 12. in 3. uro popoldne.

Dobra

kuhara

se sprejme. — Ponudbe na upravo pod št. 2171.

Išče se zanesljiv

štacunski hlapec

Kje? pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2179.

Resna ženitna ponudba.

C. kr. poduradnik, 35 let star, z letnimi rednimi
prispevki 3000 K, se želi poročiti z deklico neoma-
deževane preteklosti, ne nad 30 let staro. Deklice,
ki so absolvirale kako gospodinsko šolo, so muzi-
kalično naobražene, imajo posestvo ali kako dobro
idočo obrt, imajo prednost.

Vdove do dveh otrok niso izključene. Le resne
ponudbe z natančnim naslovom in z najmlajšo sliko
sprejema iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«
pod: »MIRNI DOM« 2101.

Tajnost častna stvar.

Proda se

HOTEL

poleg kolodvora v lepem letoviškem kraju na
Gorenjskem s poletno in zimsko sezono. Dobra
naložba in stalen vir dohodkov. Pisarna dr. Emil
Stare, odvetnik v Ljubljani, Sodna ulica št. 4,
2141 od 3. do 5. popoldne.

KDO VE, kje se nahaja sedaj ANTON
BEVC, doma iz PREVOJ na Gorenjskem? —
Morebitna pojasnila proti povrnitvi stroškov

JOZEFA KALČIC,
2140 LOKA št. 24, ČRNOMELJ.

KUPITI želi duhovnik na Goriškem za eno sobo
najpotrebnejšega, dobro ohranjenega 2111
POHISTVA in potrebne kuhinjske opreme.
Pismene ponudbe z nepretrgano ceno pod:
»POHISTVO« do 1. julija t. l. na upravo »Slovenca«.

Hišo v Ljubljani

eno- ali večnadstropno, porabno za pisarne in
stanovanja, sposobno za prezidavo, 2104
neki zavod. Cenj. ponudbe — posre-
dovalci izključeni — se prosi ob na-
tanični navedbi naslova, cene in mo-
rebitnih prodajnih pogojev na upravo »Slovenca«.

Razne **pletenine**
(n. pr. jerbasi vseh vrst),

sušilnice

za zelenjavo in sadje,
in razne druge
limajtske potrebščine
se dobijo pri

Kmetijski zadrugi, Rače, Štaj.

PRI GRADNJI TOVARNISKEGA POSLOPIJA
blizu kolodvora v TRŽICU se sprejmo

zidarji in tesarji

težaki

ženske

Čezurno delo se plača po dogovoru. — Za dobro
prebrano, ki stane 4 do 5 K na dan, je skrbjeno.
Na razpolago brezplačno stanovanje. — Vpraša naj
se pri

g. Žumer, Ljubljana, Vrhovčeva ulica 3
ali naravnost na stavbišču. 2079

Iščem gospodično

ki bi bila za čas počitnic pri mojih treh otrocih
v starosti 5, 7 in 9 let. Vrtarice imajo prednost.
Hrana v hiši, plača po dogovoru. — Ponudbe pro-
sim pod »Vzgoja 2173« na upravo »Slovenca«.

Pisalni stroj

nov, prodam takoj. — Ponudbe prosim na pošti
predal št. 143, Ljubljana.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir.
zakonito zjamčeno »Skaboform« ma-
zilo. Popolnoma brez duha, ne maže.
Poskusni lonček K 3- veliki K 5-
porcija za rodbino K 12-. Zaloga za
Ljubljano in okolice: Lekarna pri zlatem
jelenju, Ljubljana, Marijin trg. 1520
Pazite na varstveno znamko »Skaboform«!

KUPUJEJO SE

suhe črešnje,
borovnice
ter letošnje gobe

Ponudbe
z navedbo
množine in
cene ::
na trdko

JOSIPA VAL,
Ljubljana.

SIGORIN

zatre čudovito naglo

stenice

Vzorčna steklenica K 4-, velika stekle-
nica K 16-, brizgalnica K 2-. Vsa na-
ročila naj se naslavlja na naravnost na
»Lekarna pri upanju« Pecs 16, Ogrsko.
Apotheke »zur Hofnung«

Išče se pridna, močna, zelo moralčna

DEKLA

ki se razume na rejo svinj in kuretine.
Prepisi spričeval (ne originali), in nra-
stveno spričevalo župnika naj se pošlje na
oskrbnitvo Banskí dvor, Vinica pri Or-
možu. Hedviga Schweiger.

Meblovana soba

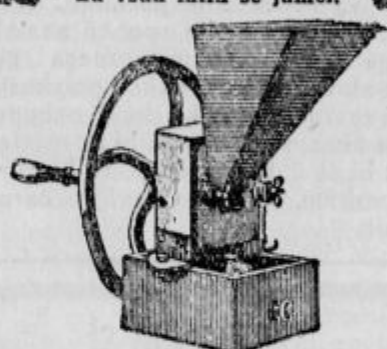
s posebnim vhom se s 1. julijem odda samc
gospodu. — Kje, pove iz prijaznosti uprave
»Slovenca« pod št. 2181. 2181

Soliden trgovski pomočnik išče hrano in stanovanje

Naslov pri upravi Slovenca pod št. 2194

Naši originalni ročni drobilni mlinci

spreddrobnikom, z regulacijo za fino
mletje in grobo drobljenje vsakega sa-
deža z izmenljivimi specialno trjenimi
stanovitnimi mlevnimi ploščami, preka-
šajo vse druge izdelke.
Za vsak mlin se jamči.

Model I z zamannjakom, poprijemalcegm
lijem in ročico, zmelje na uro okoli 25 k,
K 160-.
Model II s polžem (namesto poprijemalca)
lijem in ročico, zmelje na uro okoli 20 kg
K 120-.
Model III z ročnim zamannjakom brez
polža, zmelje na uro okoli 15 kg K 95-.
Poštne prosto ako se pošlje denar na-
prej (pri povzetju se zaračuna poština)
pošilja razpečevalnica kmetijskih strojev
Gustav Tintner, Dunaj III/130.,
Neulinggasse 11. — Zastopniki se iščejo.

Cement-apno

na vagonih dobavlja najcenejše tvrdka

Alain & Muška

Praga—Nusle 599.

Telefon 6558.

Naslov za brzojavke: Muška—uhli—Nusle.

Kranjska deželna podružnica n. a. deželne žitljenske in
rentne zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije c. 51. 12 II

sprejema

vojno-pos. zavarovanja za 8. vojno posojilo.

Najugodnejši pogoji!

Pojasnila vedno na razpolago!

2081

Išče marljive posredovalce.

Ljudska posojilnica reg. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani

sprejema prijave na

osmo 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100-:

I. davka prosto 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo K 91.54.

II. davka proste 5 1/2 % dne 1. septembra 1923 odpovedljive državna zakladnice K 95.50.

Lastniki osmega vojnega posojila bodo imeli prednost pred vsemi drugimi pri nakupu
predmetov, ki jih bo vojna uprava koncem vojne prodala. Plačalo se bude s tem vojnim
posojilom po podpisni ceni.

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejmo v brezplačno shrambo in upravo.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

UZAJEMNO PODPORNO DRUSTVO v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poročstvu, zastavi
življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali
zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v od-
sekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2 %.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 319.848.40 kron. Deležnikov
je bilo koncem leta 1915 1924 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice
za 6.029.250 kron.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju

kot oficijelno subskripcijsko mesto sprejema prijave na

VIII. avstrijsko vojno posojilo

po originalnih pogojih:

I. davka prosto 5 1/2 % amort. drž. posojilo K 91.54 %.

II. davka proste 5 1/2 % odpovedljive drž. zakladnice K 95.50 %.

Tiskovine za prijavo in pojasnila so strankam brezplačno na razpolago pri naših blagajnah.